

Pagna ewlenija>Drittijietek>Il-Vittmi ta' delitti(ghalkemm hawnhekk tista' tfisser ukoll tal-kriminalità)>Kumpens>

Talba għall-ħlas tad-danni minghand min ikun wettaq ir-reat

Talba għall-ħlas tad-danni minghand min ikun wettaq ir-reat

Litwanja

Kif nista' nitlob għad-danni jew mezzi oħra ta' rimedju/sodisfazzjon minghand awtur ta' reat fi proċess (proċedimenti kriminali) u lil min għandi nibgħatha din it-talba?

Inti tista' titlob kumpens għad-dannu mgarrab minħabba reat billi tressaq talba ċivili fi proċedimenti kriminali. Talba ċivili tista' titressaq fil-fazi ta' qabel il-proċess, billi tiġi pprezentata lill-uffiċjali li jkun qiegħed imexxi l-investigazzjoni ta' qabel il-proċess jew lill-prosekutur, u meta l-kawża tkun qiegħda tinstema, lill-qorti. Jekk it-talba ċivili ma titressaqx jew ma tkunx gietx eżaminata matul il-proċedimenti kriminali, inti tista' tressaq talba ċivili f'proċedimenti ċivili.

F'liema stadju tal-proċedimenti kriminali għandi nressaq it-talba tiegħi?

Talba ċivili tista' titressaq fi kwalunkwe hin matul il-proċedimenti kriminali, sakemm il-provi jibdeu jiġu kkunsidrati mill-qorti.

X'nista' nistaqsi fit-talba u kif għandi nipprezentaha (nindika ammont totali u/jew nispeċifika t-telf individwali, il-qliġ u l-interessi mitlufa)?

Permezz ta' talba ċivili inti tista' titlob kumpens għal dannu materjali u mhux materjali kkawżat mir-reat kommiss mis-suspettat jew mill-akkużat. It-talba ċivili tiegħek trid tispeċifika l-ammont eżatt li qed titlob u tiddikjara ċ-ċirkostanzi ta' sostenn.

Hemm formola speċifika għal dawn it-talbiet?

Ma hemmx formoli speċjali għal talbiet ċivili. Japplikaw biss ir-rekwiżiti ġenerali għad-dokumenti proċedurali pprezentati lill-qorti.

Liema provi neħtieġ nipprezenta biex insostni t-talba tiegħi?

Jenħtieġ li tipprezenta provi bil-miktub, materjali jew ta' xorta oħra biex isostni l-ammont ta' danni mgarrba.

Hemm xi tariffi tal-qorti jew spejjeż oħra marbuta mat-talba tiegħi?

Talba ċivili mressqa quddiem qorti għal kumpens għal dannu materjali u mhux materjali ikkawżat minħabba reat hija eżentata mit-taxxa tal-boll.

Nista' nikseb għajna legali qabel u/jew matul il-proċedimenti? Jista' jkollni għajna legali jekk ma ngħix fil-pajjiż fejn qiegħdin iseħħu l-proċedimenti?

Iva, ċ-ċittadini tar-Repubblika tal-Litwanja, iċ-ċittadini ta' Stati Membri oħra tal-Unjoni Ewropea u persuni fiżiċi oħra li jirrisjedu legalment fir-Repubblika tal-Litwanja u Stati Membri oħra tal-Unjoni Ewropea għandhom dritt għal għajna legali sussidjarja f'każijiet marbuta mal-kumpens għal danni kkawżati minħabba reati. Id-deċiżjonijiet dwar l-ghoti ta' għajna legali għandhom jittieħdu mis-Servizz ta' Għajna Legali Iggarantit mill-Istat (*Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba*).

Il-qorti kriminali meta tista' tichad jew tirrifjuta li tiddeċiedi dwar it-talba tiegħi kontra l-awtur tar-reat?

Talba ċivili tiġi miċħuda jekk ma hemmx provi li l-akkużat ha sehem f'reat kriminali.

Talba ċivili ma tiġix eżaminata jekk l-akkużat ġie liberat mill-akkużi għaliex ma ġie kommiss l-ebda att li għandu l-elementi kostitwenti ta' reat jew ta' reat minuri jew jekk il-parte ċivile jew ir-rappreżentant tiegħu ma jattendux għas-seduta ta' smiġħ. F'dawn il-każijiet, il-parti fil-kawża ċivili għandha dritt tressaq talba f'proċedimenti ta' natura ċivili.

F'każijiet eċċezzjonali, fejn ma tistax issir kwantifikazzjoni preċiża tal-ammont li għandu jingħata għaliex jenħtieġ materjal addizzjonali, il-qorti tista' tirrikonoxxi d-drittijiet tal-parti fil-kawża ċivili li t-talba tagħha tiġi sodisfatta meta taqta' l-kundanna u tghaddi d-deċiżjoni dwar l-ammont tat-talba lill-qorti ċivili.

Nista nappella kontra din id-deċiżjoni jew insib mezzi oħra ta' rimedju/sodisfazzjon?

Iva, tista' tappella kontra din id-deċiżjoni tal-qorti quddiem qorti tal-appell skont il-proċedura prevista fil-Kodiċi tal-Proċedura Kriminali (*Baudžiamojo proceso kodeksas*).

Jekk il-qorti taqta' l-kwiżjoni tad-danni favur tiegħi, kif nassigura li s-sentenza tiġi eżegwita kontra l-awtur tar-reat u liema għajna nista' nikseb għal dan il-għan?

Meta s-sentenza li tagħti kumpens għad-danni ssir finali, inti għandek dritt tikseb mandat ta' eżekuzzjoni, li tista' tipprezenta lill-bailiff, li mbagħad jeżegwixxi l-irkupru tal-ammont. Jekk jiġu sodisfatti l-kundizzjonijiet applikabbli kollha, matul il-proċedimenti ta' eżekuzzjoni tista' tingħata wkoll għajna legali sussidjarja garantita mill-Istat.

L-aħħar aġġornament: 15/03/2019

Il-verżjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.